

Paraugprakšu izmēģināšana ES dalībvalstīs

1. Ievads

Pagājušajā gadā projekta ietvaros veiktie apmeklējumi īstenošanas vietās mūs aizved uz nākamo projekta “Vakcinācijas šķēršļu pārvarēšana” posmu — paraugprakšu izmēģināšanu atsevišķās ES dalībvalstīs.

Apmeklējumi īstenošanas vietās Spānijā, Itālijā, Dānijā, Nīderlandē un Īrijā pulcēja veselības aizsardzības iestādes, kas analizēja praksi un iespējamus tās lietojumus savā valstī vai reģionā. 2024. gada sākumā projekts ir nonācis šo paraugprakšu pielāgošanas un ieviešanas stadijā citās ES dalībvalstīs.

Izmēģinājuma projektu ietvaros tiks pārbaudīta atlasīto prakšu atbilstība un pārnesamība trīs klāstros: skolu vakcinācijas programmas, mobilās vakcinācijas vienības un vakcinācijas atgādinājumu shēmas. Izmēģinājumi ilgs 12 mēnešus un notiks deviņās ES dalībvalstīs.

Klasteru identificēšana un brīvprātīgo ES dalībvalstu atlase izmēģinājuma darbam ir balstīta uz iepriekšējiem projekta uzdevumiem un darbībām, tostarp:

- ◆ vakcinācijas pakalpojumu kartēšanu un vakcinācijas šķēršļu noteikšanu visā Eiropas Savienībā,
- ◆ plaša mēroga aptaujām pilsoņu un veselības aprūpes speciālistu vidū visās dalībvalstīs;
- ◆ piecu labāko prakšu atlases fizisku, praktisku un administratīvu vakcinācijas šķēršļu pārvarēšanai; un
- ◆ aktīvu sadarbību ar veselības aizsardzības iestādēm.

2. Metodika

Lai nodrošinātu atlasīto prakšu piemērotību un sasniegtu iesaistīto veselības aizsardzības iestāžu mērķus izmēģinājuma posmā, projekta komanda pakāpeniski veidoja brīvprātīgo ES dalībvalstu sarakstu.

1. solis

Pirmā uzdevuma ietvaros iesaistīto valstu veselības eksperti veica dokumentu izpēti un intervijas, lai [identificētu un kartētu vakcinācijas šķēršļus visās dalībvalstīs](#). Mērķis bija visās dalībvalstīs kartēt vakcinācijas pakalpojumus un noteikt galvenos fiziskos, praktiskos un administratīvos vakcinācijas šķēršļus, ar kuriem saskaras iedzīvotāji (t.i., informēšanas metodes, prasības pirms vakcīnas veikšanas, vakcinācijas laika rezervēšanas procedūras, attālums nokļūšanai līdz vakcinēšanās vietai).

2. solis

Trešā uzdevuma ietvaros tika izsludināts atklāts aicinājums veselības aizsardzības iestādēm iesniegt daudzsološu prakšu piemērus. Eiropas Komisijas Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorāta (DG SANTE) Paraugprakses portālā kopumā tika iesniegtas 24 prakses no 16 veselības aizsardzības iestādēm. Pamatojoties uz Eiropas Komisijas Veselības veicināšanas, slimību profilakses un nepārnēsājamu slimību pārvaldības koordinācijas grupas (SGPP) izstrādāto novērtējuma sistēmu, vērtētāju grupa noteica piecas daudzsološas prakses, kas ir jāapskata, veicot iestāžu apmeklējumus. Atlasītās piecas daudzsološās prakses bija:

- ◆ [Skolu vakcinācijas programma Mursijas reģionā Spānijā;](#)
- ◆ [Atgādinājumu programmas bērnu imunizācijas sekmēšanai, Dānija;](#)
- ◆ [“Su.Pr.Eme” — veselības aprūpes pakalpojumi sezonas darbiniekiem, Bari, Itālija;](#)
- ◆ [Mobilās vakcinācijas vienības, Nīderlande;](#)
- ◆ [Gripas vakcīnas piedāvāšana bērniem trīs pamatskolās, Īrija.](#)

3. solis

Ceturtā uzdevuma ietvaros veselības aizsardzības iestāžu pārstāvji no visas ES piedalījās piecos apmeklējumos īstenošanas vietās, kuru laikā tika analizēta atlasītā prakse un izskatīti iespējamie tās lietojumi viņu valstīs vai reģionos. Šis tikšanās ļāva veselības aizsardzības iestādēm, kas saskaras ar līdzīgiem vakcinācijas šķēršļiem un kurām ir līdzīgas intereses, mijiedarboties un dalīties viedokļos un uzskatos. Līdzdalība šajos apmeklējumos bija būtiska, lai veselības aizsardzības iestādes, kas bija ieinteresētas šo prakšu izmēģināšanā, varētu tās pielāgot un izmēģināt savās valstīs vai reģionos.

Visbeidzot, atlasītās piecas prakses tika sagrupētas klasteros (ar līdzīgu prakšu tipoloģiju) ar līdzīgām īpašībām un šķēršļiem, lai tādējādi atvieglotu to pielāgošanu dažādiem valsts vai reģionālajiem kontekstiem. Līdz ar to tiks pielāgoti, pārņemti un izmēģināti atsevišķi prakses aspekti.

3. Prakšu tipoloģija

Izmēģinājuma projektu konceptualizācija ir sagrupēta trīs tipoloģijās.

Skolu vakcinācijas programma

Spānijas un Īrijas skolās īstenotās vakcinācijas programmas prakses ir sagrupētas vienā tipoloģijā. Abas prakses koncentrējas uz bērnu informēšanu, izmantojot skolu vakcinācijas programmas, tādējādi nodrošinot bērniem efektīvu piekļuvi vakcinācijai un vienlaikus optimizējot personālresursus. Skolu vakcinācijas programmas praksi izmēģinās Igaunijas un Nīderlandes veselības aizsardzības iestādes.

Mobilās vienības

Gan Nīderlandes, gan Itālijas mobilās vakcinācijas vienības palīdz pārvarēt šķēršļus, ar kuriem saskaras grūti sasniedzamas iedzīvotāju grupas, un šķēršļus, kas saistīti ar to, ka vakcinācijas pakalpojumi attāluma dēļ ir grūti sasniedzami. Šīs divas prakses ir sagrupētas kā viens prakses veids. Šo izmēģinājuma projektu īsteno Austrijas un Zviedrijas veselības aizsardzības iestādes.

Atgādinājumu shēmas

Trešais prakses veids ir Dānijā izmantotā atgādinājumu shēma, kas ļauj efektīvāk sazināties ar iedzīvotājiem un uzlabot vakcinācijas pakalpojumu pieejamību. Šīs paraugprakses pārņemšanu izmēģinās Horvātijas, Lietuvas, Slovēnijas, kā arī Katalonijas un Mursijas reģionu (Spānija) veselības aizsardzības iestādes.

4. Izmēģinājuma projektiem piemēroto kandidātu noteikšana

Pēc prakšu tipoloģiju noteikšanas veselības aizsardzības iestādēm bija iespēja paust interesi par dalību izmēģinājuma projektā vienā no trim klasteriem, iesniedzot izmēģinājuma projekta īstenošanas veidlapas (t.i., oficiālu intereses izpausmi un paraugprakses izmēģinājuma idejas).

Lai šī projekta ietvaros izmēģinātu paraugpraksi, bija jābūt atbilstībai dažiem priekšnosacījumiem:

- ◆ prakses novērsto šķēršļu esamība;
- ◆ veselības aizsardzības iestādes vēlme/nodoms novērst šos konkrētos šķēršļus un līdz ar to aktīva iesaistīšanās īstenošanas vietu apmeklējumu laikā;
- ◆ atbilstošs tiesiskais regulējums un tehniskā infrastruktūra, kas atbalsta izmēģinājuma projekta īstenošanu.

Piemēram, skolu vakcinācijas prakses īstenošanai ir nepieciešams, lai valstī/reģionā jau būtu aktīvas skolu vakcinācijas programmas. Mobilo vienību elementu izmēģinājuma projekta īstenošanai ir nepieciešams, lai valstī/reģionā jau darbotos mobilās vienības, un atgādinājumu elementu izmēģinājuma projekta īstenošanai ir nepieciešama IT infrastruktūra.

Pamatojoties uz veselības aizsardzības iestāžu saņemtajiem izmēģinājuma projektu priekšlikumiem un iepriekšminēto aspektu novērtējumu, tiks īstenoti deviņi izmēģinājuma projekti Austrijā, Horvātijā, Igaunijā, Lietuvā, Nīderlandē, Zviedrijā, Slovēnijā, kā arī Katalonijas un Mursijas reģionos Spānijā.

5. Nākamie soļi

Nākamie projekta posmi ietver trīs posmus:

- ◆ **Sagatavošanās:** no 2024. gada marta līdz maijam projekta komanda rīkos koordinācijas sanāksmi ar izmēģinājumus īstenojošajām veselības aizsardzības iestādēm un padziļinātus apmeklējumus katrā uzņēmējvalstī (proti, Dānijā, Nīderlandē un Mursijā (Spānija)), lai gūtu plašu ieskatu izmēģinājuma projektu praktiskajā bāzē un apmainītos ar pieredzi. Šajā periodā komanda sadarbosies, lai kopīgi izveidotu materiālus un protokolus, kas jāievēro uz vietas. Šis posms turpināsies no 2024. gada aprīļa līdz jūnijam.
- ◆ **Īstenošana:** izmēģinājuma projekti notiks no 2024. gada aprīļa līdz oktobrim. Šis posms ietver tiešsaistes speciālistu atbalstu un izmēģinājuma projektu vidusposma pārskata veikšanu jūnijā–jūlijā, lai novērtētu progresu un veiktu nepieciešamos pielāgojumus.
- ◆ **Novērtēšana:** izmēģinājuma projektu novērtēšana tiks integrēta izmēģinājuma pieejā, tostarp īstenojot pastāvīgu datu vākšanu. Padziļinātu datu analīzi ir paredzēts veikt no 2024. gada oktobra līdz 2025. gada martam, un tās laikā tiks novērtēta izmēģinājuma projektu pārnesamība un ietekme. Piektā uzdevuma ietvaros tiks izstrādāti ieteikumi, kas

Overcoming
Obstacles
to Vaccination

Funded by
the European Union

tiks iekļauti sestajā uzdevumā — *izstrādāt ieteikumus, kā pārvarēt ar vakcinācijas “ērtumu” saistītos šķēršļus.*

Vēlaties sekot līdz izmēģinājuma projektu attīstībai? Abonējiet [jaunumu vēstule](#).